

Kadotetut ja löydettyt

**HOIDON
TARPEESSA**

Pohjanmaan kosteikkoesiselvityksen tulokset paljastavat, että kunnostettavia kohteita tai mahdollisuuksia kokonaan uusien kosteikoiden perustamiseen löytyy lähes jokaisesta kylästä. Esittelemme nyt muutaman kadotetun ja uudelleen löydetyn kosteikon.

▲ Osassa kosteikkokohteita on edetty suoraviivaiseen pohjalaiseen tapaan ja kevään kyselyssä löydetty kohde on jo nyt kunnostettu! Joillakin alueilla kunnostusta suunnitellaan paraikaa, mutta eräiden seutukuntien metsästäjät ovat kunnostaneet kosteikoita jo ennen kuin vesiensuojelusta ja monimuotoisuudesta Suomessa edes puhuttiin.

Koko Suomessa metsästäjät ovat vuosien varrella kunnostaneet noin 2000 kosteikkoa (Mkj:n metsästyssuuratutkimus 2005). Se on saavutus, josta kannattaa olla ylpeä. Väistämättä tulee mieleen myös se, että tätä edelläkävijän työtä luonnon hoitamisessa olisi ehkä voitu tuoda esiin enemmänkin metsästäjäjärjestöjen tiedotuksessa. Metsästäjät ovat edistäneet vesiensuojelua ja monimuotoisuutta jo pitkään ja muu yhteiskunta on herännyt näihin asioihin käytännön toimijoita myöhemmin. Metsästäjien ja maanomistajien yhteistyö kosteikojen kunnostamisessa voisi tulevaisuudessa tuottaa yhteiskunnalle entistäkin merkittävämpiä vesien hoidon palveluita ja tätä toimintaa voitaisiin tukea kohtalaisen pienin kustannuksin.

Kauhajoen Kainasto

Kauhajoen Kainaston kylässä entinen turpeenostoa-alue lainehitit nyt sinisenä ja vesipintaa kahdessa kosteikossa riittää noin kolmen hehtaarin verran. Työn moottorina on toiminut muutamasa-

ta Kauhajoen metsästyssseuran Kainaston kyläosaston aktiivista muodostunut ydinryhmä. Kouransa ja kauhansa innokkaimmin turpeeseen iskenyt lienee Matti Syrjälä. Hanke oli kuitenkin koko metsästyssseuran lempilapsi, sillä raivauskokkään (-talkoisiin) osallistui monta kymmentä metsästäjää.

- Minähän nämä olen omalla koneella muokkailut, sanoo Syrjälä. Suurin kiitos kuuluu kuitenkin Kauhajoen kunnalle, sillä he vuokrasivat entisen turvesuon meille pitkällä sopimuksella ja antoivat luvan myös lintuveden rakentamiseen. Metsästyssseuramme jäsenistä Juhani Toivakka teki suuren työn hoitaessaan kaiken tarvittavan paperibyrokraatian.

Syrjälä on melko vaatimaton: vaikka vuokrasopimus ja kosteikon perustamislupa ovat muodostaneet perustan hankkeen alulle, on Syrjälän sa-toihin tunteihin kohoava työpanos oiva esimerkki metsästyssseurojemme luonnon- ja riistanhoidon potentiaalista. Vesilinnut ovat ottaneet uudet kosteikat kodikseen heti, sillä alueella kohahtelevat säännönmukaisesti satojen sorsien siivet. Riistavarana on nyt syksyllä hyödynnetty kestävästi tiukan säännösten puitteissa. Metsästyssseuran tekemän "kosteikkometsästyssäännön" mukaan kohteella metsätetään vain kerran viikossa. Kainaston kyläosasto on muussakin riistanhoito- ja metsästysoiminnassaan aktiivinen ja alue on tunnettu kanakoirametsästyksen ja kanakoirien koulutusmahdollisuuksiensa ansiosta ympäri Suomen.

Kadotettu ja löydetty Tursonnevan lintuvesi

Riistanhoitopiirin Iossakyrössä järjestämän kosteikkoillan jälkimainingeissa maastosta löytyi kadonnut kosteikko, josta saisi hyvin pienillä kunnostustoimilla loistavan lintuveden. Kunnia

kadotetun löytymisestä kuuluu harmaapartaiselle herrasmiehelle, joka halusi tilaisuuden jälkeen näyttää maastossa kohdetta, josta voisi saada kosteikon. Riistanhoitopiirin väen hämmästyks ja innostus olikin suuri, kun lepikosta löytyi useiden hehtaarien laajuinen, rehevä kosteikko, joka tarvitsi vain puuston ja pensaiden harvennusta ja pienoista vesikasvien harvennusta kasvaakseen todellisen sorsamagneetin mittoihin. Kosteikoissa kaahasi nytkin useita sorsapoikueita, mutta mikäli kohteen kunnostamiseen päästään voidaan varmasti puhua kymmenien poikueiden lastenkamarista. Kaiken lisäksi kohde sijaitsee Kyrönjoen varressa, joka on tunnettu muuttosorsien valtaväylä alueella.

- Kävimme riistanhoitopiirin kosteikkokoordinaattorin Pirita Yliahon ja riistanhoidonneuvoja Juha Heikkilän tuella jo neuvottelemassa kunnostuksesta Isonkyrön kunnanjohtajan Eino Toivolan kanssa. Kunta tulee todennäköisesti tukemaan tulevaa kunnostushanketta, sillä kohde on kunnan omistuksessa, kertoo kosteikon "löytynyt" harmaapartainen herrasmies, Martti Huhtamäki.

Kunnanjohtajaa oli kiinnostanut erityisesti kunnostetun kohteen esittely- ja koulutuskäyttö. Kuivalla Pohjanmaalla tarvitaan lisää tällaisia mallikohteita, sillä esimerkiksi vesilintulajien tunnistamiseen perehtymiseen biologian opetuksessa onnistuu oivallisesti juuri kosteikoilla. Samalla nuorisolle voidaan kertoa kosteikkoluonnosta ja vesiensuojelusta laajemminkin. Tietenkin kohteella myös metsätetään.

Kannuksen kosteikkoaktiivit

Väli-Kannuksen metsästyssseura on aloittanut omien kosteikkokohteidensa kunnostuksen jo noin 15 vuotta sitten. Seura on huhkinut kuntoon Pirttijärven, Pahikaisjärven ja Vähänvedenjärven

(nimi kertonee riistanhoidollisen ongelman). Rahoitusta on saatu monista eri lähteistä ja lisäksi seuran sanasepot ovat rakentaneet alueelleen Suomen ehkä hauskimman riistapolkuverkoston, jonka varrella luonto- ja riista-asiat tulevat tutuksi huumorin myötä.

-Riistapolkuverkostomme on kunnostuksen tarpeessa ja Pahikaisenjärvenkin pitäisi taas iskeä, sillä se on kosteikoistamme rehevin ja sitä myötä paras lintujärvemme. Rehevää kasvillisuutta on hoidettava, jotta kohde pysyy vesilintukelpoisena, kertoo Markku Mäki-Petäjä.

Seura onkin alustavasti suunnitellut kosteikkoluonnon hoitotoimiaan esittelevää riistapolkua. Sen rakentamisessa on tarkoitus hyödyntää erilaisia kylätoimintaan tarkoitettuja rahoitustuki-muotoja. Välikannuksen metsästyssseura voikin sovittaa yllä edelläkävijän viittaa, sillä se on kunnostanut kosteikkojaan jo kauan ennen kuin niiden merkitys ja luontoarvot olivat yleisessä tiedossa. Seura on muutenkin toteuttanut strategioitaan ennakolluultomasti ja hyödyntänyt taitavasti erilaisia rahoitusmahdollisuuksia riistanhoitonsa edistämiseen.

Lisävauhtia kunnostuksiin kosteikkostrategialla

Vaikka pohjalaiset saattavat joskus paukutella henkseleitään – tai ainakin siltä saattaa muista

tuntua - ei yllä olevia raportteja ole tarkoitettu keuhkeluksi. Jokaisen riistanhoitopiirin alueelta löytyy runsaasti kosteikkojen kunnostukseen liittyvää toimintaa ja oheisen kaltaisia talkootyön sankaritapioita. Tätä toimintaa voidaan tulevaisuudessa ehkä tukea entistä paremmin, sillä Maa- ja metsätalousministeriön riistaosasto on parhaillaan valmistelemassa Kansallista riistataloudellista kosteikkostrategiaa. Sen tavoitteena on helpottaa kosteikkokunnostajien työtä tulevaisuudessa ja löytää toimivia työkaluja rupsahtaneiden kosteikoiden laajamittaiseksi hoitamiseksi koko maassa.

Tärkeä asia kosteikkostrategian käytännön toteuttamisessa on maanomistajien kuuleminen ja toimivan viranomaisyhteistyöverkoston rakentaminen. Metsästäjien ja maanomistajien sujuvan yhteistyön varaan voidaan rakentaa mittaviakin kosteikkojen kunnostushankkeita, jotka hyödyttävät koko yhteiskunnan vesiensuojelu- ja monimuotoisuustavoitteita.

▼

Jarkko Nurmi, riistapäällikkö, Pohjanmaan riistanhoitopiiri

Kauhajoen kosteikkokunnostajat Matti Syrjälä ja Jyri Rinne. Puuhamiesten takana näkyvän kosteikon lähialueelle valmistui syksyllä pinta-alaltaan tuplasti laajempi lampare.

Kannuslainen Väli-Kannuksen metsästyssseura on kunnostanut useita kosteikkokohteita.

Kannuslainen Väli-Kannuksen metsästyssseura on kunnostanut useita kosteikkokohteita.

Kannuslainen Väli-Kannuksen metsästyssseura on kunnostanut useita kosteikkokohteita.

Metsästäjien ja maanomistajien yhteistyö kosteikkojen kunnostamisessa voisi tulevaisuudessa tuottaa yhteiskunnalle entistäkin merkittävämpiä vesien hoidon palveluita ja tätä toimintaa voitaisiin tukea kohtalaisen pienin kustannuksin.

Isonkyrön Tursonnevan kadonneen kosteikon "löysi" Martti Huhtamäki

Kannuslainen Väli-Kannuksen metsästyssseura on kunnostanut useita kosteikkokohteita.

